

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Instituta Laconica

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

πεμφθέντας ἀπὸ τοῦ Πέρσου ὡς αὐτοῖς, ἀπέκλιναν ἐλθόντες
 πρὸς τὸν Ξέρξην, ἐκέλευον ᾧ βούλεται εἶπω διαχρη-
 σασθαι αὐτοῖς ὑπὲρ Λακεδαιμονίων. ὡς δ' ἰσχυρὸς ἀγαθὸς
 ἀπέλυσε τοὺς ἀνδρας, καὶ ἤξιον μὲν παρ' αὐτῶν, καὶ πῶς αὖ
 (ἐφασάν) διωαμίδα ζῆν ἐταῦτα, πατείδα καὶ αλιποῖ-
 τες καὶ νόμοις, καὶ τούτους τοὺς ἀνδρας ὑπὲρ ὧν ποσαύτῳ
 ἡλτο μὲν ὁδὸν ἀποθανούμενοι; Ἰνδάρου δὲ τοῦ στρατηγού
 ὅτι πλέον δεομένου, καὶ λέγοντος τεύξεσθαι αὐτοῖς τῆς ἴσης
 πηκῆς τοῖς μάλισα ἐν πρῶτα γῆ φίλοις τοῦ βασιλέως, ἐ-
 φασαν, Ἄ γοῦν ἡμῖν δοκεῖς ἡλίχθῃ ἐστὶ τὸ τῆς ἐλευθερίας, ἥς
 οὐκ αὖ ἀλλ' ἄξια τὸ ἴσιν νομῶ ἔχον τῶν Περσῶν βασιλείαν.
 Λάκων, ἐπεὶ τῆ μὲν πρῶτα ἡμέρα ὁ ξένος αὐτὸν ἐξέκλινε,
 τῆ δὲ ἐξῆς φράματα χησάμενος διαφιλῶς ὑπεδέχετο,
 ὅτι τοῖς τοῖς φράμασι, κατεπάτει, ὅτι λέγων διαφιλῶτα ἐ-
 φησὶ οὐδ' ὅτι ψιάτου ὑπνωχέαι. Ἐτερος ἐλθὼν εἰς Ἀ-
 λκίαν, καὶ ὁρῶν τοὺς Ἀλκίανους ὁ βασιλεὺς ἀποκρηρῶν-
 τας καὶ ὄψον, καὶ τελωνοῦσας, καὶ πορνοδοσκῶσας, καὶ
 ἔτετρα ἔργα ἀχρήματα πρῶτα τοῖς, καὶ μηδὲν ἀγρὸν ἡγε-
 μῶνους ὅτε ἐπορῆθη εἰς τὴν πατείδα, τῶν πολιτῶν πτω-
 χανομένων αὐτῶν, ποῖά ἴνα τὰ ἐν Ἀλκίαν, Γάτα (εἶπε)
 καὶ εἰρωνοῦμενος, καὶ παρὶς ὅτι πρῶτα τῶν τοῖς Ἀ-
 λκίανους καλῶ νομίζονται, ἀγρὸν δὲ οὐδέν. Ἄλλος ἐρω-
 τῶμενος περὶ τῆς, ἀπεκρίνατο, Οὐ. ὡς δ' ὁ ἐρωτήσας ἀπε-
 κρίνατο ὅτι Ψάδα, Ὁρῶς οὖν (εἶπε) ὅτι μέγας εἶ περὶ ὧν
 ὅτι τὰς ἐρωτῶν. Ἡ γὰρ ποτε καὶ πρῶτα εἰς Λάκωνες
 πρὸς Λυγδαμῖν τὸν τύραννον ὡς δ' ἰσχυρὸς ὑπερβύμε-
 νος πολλάκις στυτυχεῖν ἀνέβλεπε, τὸ δ' ὅτι πᾶσι μα-
 λακῶς ἔχειν αὐτὸν ἔφασαν, οἱ πρῶτος, λέγει αὐτῶν (εἶπον)
 ὅτι μὰ τοῖς θεοῖς ἢ παλασσοῦμενοι πρὸς αὐτὸν ἐληλύθαμεν
 ἀλλὰ διαλεχθῶμεν. Λάκωνα πνῆσ μυσταγωγῶν ἡ-
 ρῶτα πρῶτος εἶπε αὐτῶν σέοι δὲν ἀσεβέστατον. ὅ. Γινώσκου-
 σιν οἱ θεοί, εἶπε. ὅτι κειμενοῖς ἢ μάλλον, καὶ λέγοντος, Πά-
 τως σε δεῖ εἰπεῖν ὁ Λάκων ἀνθρώπησε, Τί με δεῖ εἰπεῖν;
 σοὶ ἢ τῶν θεῶν; τῶν δ' εἰπόντος, Τῶν θεῶν. Σὺ πίνω (εἶπε) ἀπο-
 χύρησον. Ἐτερος νυκτὸς μῆμα παρὶν καὶ φαίλασι τοῖς
 δαμόνιον ἡ, ἐπέδραμε τῆ λόγχῃ διαφιλῶν ἢ ἀναφεί-
 δων, εἶπε, Γῆ με φάλαξις δις ἀποθανεμένη ψυχῆ; Ἄλλος
 διξάμενος ἀπὸ τοῦ Λάκωνος ῥίπτην αὐτὸν, ἀνέβη, καὶ ὑπε-
 ερῆσεν, ἰδὼν τὸ ὄψος. ὁ γὰρ διξάμενος ἢ εἶπεν, Οὐκ ὄμω τὰν
 διχῶν ἀλλὰς μείζονος διχῶς δεῖσθαι. Ἄλλος ὅτι τῶν
 παρὶς τοῖς πολεμῶν τὸ ξίφος καὶ ἀφῆρν μέλλων, ἐπεὶ δ' ἀ-
 νακλήθη ἐσήμηνεν, οὐκ ἐπὶ κατήνεγκε. πυθομένη δὲ ἴσος
 διαφιλῶν τὸν ἔσθρον ἔχον ὑποχείριον, οὐκ ἀπέκλινε, Ὅν (εἶπε)
 βελλίον ἐστὶ τῶν φονεῶν ὁ πείθεσθαι ᾧ ἀρχόντι Λάκων ἴσιν
 ἡ πωμῶν ἐν Ὀλυμπία, εἶπε ἴσιν, Ὅ αὐταγωνιστῆς, ὦ Λάκων,
 ἐγὼ τὸ σε κρείσσων, Οὐ μὲν (εἶπε) ἀλλὰ καὶ βαλκίωτερος.

ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΤΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙ-
 ΜΟΝΙΩΝ ὅτι τῆ δέματα.

Τὰν δὲ εἰσιόντων εἰς τὰ συσίτια ἐκάστω δεικνύων ὁ πρῶ-
 σούσας τὰς ἴσας, Διὰ τούτων (φησὶν) οὐδὲν ἐξέρχεται
 λόγος. Δοκιμαζομένου μάλισα παρ' αὐτοῖς τῶν μέλανος λεγομένου ζωμοῦ, ὡς τε μὴ κρεαδίς δεῖσθαι τῶν πρῶτων
 τέρως, τῶν ἀχρῶν ἢ τοῖς νεανίσκοις, λέγεται Διονύσιος ὁ τῆς Σικελίας τύραννος τούτου χάριν Λακωνικὸν μάγειρον
 παρὰσθαι καὶ πρῶτα εἶσαι οὐκ ἄσθαι αὐτῶν μηδὲν φάσμα ἀναλώματος. ἐπεὶ γὰρ γευσάμενος καὶ διεχρῆσθαι

A Persæ ad ciuitatem missos. Ut ad regem venerunt, iusserunt eum ipsos quo vellet modo pro Lacedæmoniis interficere. Absoluti à rege virtutem eorum admirante, rogatiq; vt secum manerent, dixerunt: At qui possemus hic viuere, patria legibusque relictis, iisque viris pro quibus morituri tantum confestim iter? & Indarne duce impensius orante, ac promittente æquali eos in honore fore cum primariis regis amicis, responderunt: Videre nobis ignorare, quanta res sit libertas: quam qui sapit, non permutaret Persarum regno. Lacon hospite, qui pridie ipsum declinauerat, splendide eum precatio sumta veste stragula excipiente, pedibus vestem stragulam calcavit, inquit: Propter ista heri ne in storea quidem dormiui. Alius cum Athenas venisset, videretque Athenienses falsamenta & obsonia præcone proclamante vendere, vestigalia exigere, lenocinium exercere, multa que alia parum decora agere, nihilque inhonestum ducere: reuersus in patriam, ciuibus interrogantibus, Quales Athenis res essent, respondit, Omnia pulcra. per iocum & simulationem innuens, apud Athenienses omnia pulcra putari, turpe nihil. Alius quadam de re interrogatus, negauit. & cum qui interrogauerat responderet, Mentiris: viden, inquit, vanum te esse hominem, qui interrogas de re tibi nota? Venerunt aliquando legati Lacones ad Lygdamin tyrannum. qui cum aliquoties colloquio diem produxisset, tandemque indicari iuberet valetudine se non satis esse firma, responderunt: Atqui per deos non colluctatum aduenimus, sed collocutum. Laconem quidam sacris initiatis, dicere iubebat cuius maximi sceleris sibi ipsi conscius esset. respondit Laco, diis id notum esse. instantemque & omnino profitendum esse dicentē, interrogauit, Cui ergo id indicandū est, tibi ne an deo: cum responderet, Deo: tu ergo, inquit, interim recede. Alius noctu sepulcrum præteriens, spectrumque imaginatus, hasta irruit, eaque id traiecit dicens: quo fugis anima bis moritura? Alius cum vouisset se præcipitem à Leucata sese daturum, altitudine conspecta abiit retro. cumque id ei vitio verteretur, dixit: Non putaueram hoc votum alio maiore voto indigere. Alius in prælio gladium hosti iam incussurus, cum audiret receptui cani, ictum non intulit. & interrogatus cur pepercisset hosti quem necare potuisset, respondit: Quia melius est imperatori parere quàm interficere. Laco quidam ad Olympiam victus, dicenti Colluctator tuus te fuit melior, Nequaquam, inquit, sed deiiciendi peritior.

INSTITVTA LACONICA.

Ingredientium in syssitia vniciuique maximus natu ostendens ianuam: per has, aiebat, nullus efferatur sermo. Maxime apud eos probabatur ius atrum quod vocabant, ita vt seniores carnem non requirerent, sed eã adolescentib. concederent. Eius gratia fertur Dionysius Siciliæ tyrannus Laconicū cocum emisse, ac iussisse vt nulli parcens impendio ius illud coqueret. coctum autem cum gustasset, indignatū

exp
Lac
ron
crit
cunt
cum
dact
disc
vt &
ob
vin
& vn
corpo
nente
actur
num
defrin
stern
vim
amare
iudica
transf
infam
porro
quorū
sponte
se præ
demer
se incre
delict
in orb
ratione
seipso
suos m
sed &
de sed
quo fa
tatibu
fuis, it
me int
propri
id ad p
addere
sum lib
manda
quid po
tibus, a
peena
ur, vt
rent &
dabatur
famem
bello m
laborar
longius
obfonic
augend
te, cum
neque
tudine
confert
forman
multo
que &
σάμα
δὲ πολ

exspuiffe. tum ei cocum dixiffe: Orex, corpore prius Laconicum in morem exercitato, & abluto in Eurota ius istud cenandum est. Lacones ubi mediocriter in Syssitiis biberunt, domum absque face abeunt. non enim licet iis vel hanc vel aliam viam ire cum lumine: vt adfuescant in tenebris & noctu audacter & sine pauore ambulare. Litteras vsus gratia discabant. reliquas disciplinas vrbe sua exigebant, vt & peregrinos homines. Institutio ipsis erat bene obtemperandi, labores tolerandi, & in pugna aut vincendi aut moriendi. Permanebant absque toga, & vnicam in annum sumebant tunicam, squalida corpora, & plerunque lauacris vnctioneque abstinentes. Simul dormiebant adolescentes gregatim ac turmatim in toris, quos ipsi congeriebant arundinum quas Eurotas fert summa manibus sine ferro defringentes. hyeme lycophonas quos vocant substernebant, & toris permiscebant, quod ista materia vim calefaciendi putabatur habere. Permissum erat amare pueros præclara indole præditos, sed turpe iudicabatur, si quis ab animo ad corpus amorem transferret. & qui polluisse aliquem crederetur, is infamis per omnem vitam habebatur. Mos erat porro vt iuniores a senioribus interrogarentur, quorsum irent, & cuius rei gratia: ac qui non responderet, vel prætextus neceretur, obiurgaretur. qui se præsentem peccantem non castigaret verbis, in eadem erat culpa cum delinquente: & qui ægre ferret se increpari, in magno erat probro. Qui in aliquo delicto deprehendebatur, cogebatur aram quandã in orbem circuire: compositamq; sui ipsius vituperatione cantare. quod nihil erat aliud, quam ipsum a seipso obiurgari. Condocefaciebant pueros, vt non suos modo parentes reuererentur, iisque obedirent, sed & omnes alios senes, iisque & de via decederent, & de sedibus assurgerent, & præsentibus quiescerent. quo factum est, vt quisq; præfesset non, vt aliis in ciuitatibus, suis tantum liberis, seruis, atq; bonis, sed vt de suis, ita & de vicini rebus curã gereret: vt quã maxime inter se cõmunia haberent omnia, & tanquam propria quiuis procuraret. Puer punitus ab al. quo si id ad patrem deferret, turpe erat patri non alia porro addere verbera. ex sua enim quisq; disciplina persuasum sibi habebat, nihil quenquam pueris inhonestum mandare. Futabantur adolescentẽs etiam cibi quidquid poterant, discantes callide insidiari dormientibus, aut negligentẽs sua adseruantibus. Deprehensi pœna erant plagę & farines. cena enim tenuis dabatur, vt suapte opera inopia in profligare coacti, audent & astuti fierent. & cũ hac de causa parce cibus dabatur, tum vt adfuescerent nunquam repleti, sed famem posse ferre. sic enim existimabant eos & in bello maiori fore vsui, si etiam post inc diam nossent laborare: & temperantiores atque frugaliores, si in longius tempus sumtus exiguus sufficeret. & si absq; obsonio cibus proximus quisque vsurpatur, id ad augendam corporum sanitatẽ censebant conducere, cum corpora possent in altum ac profundum ali-

neque obstaret nutrimentum incremento in altitudinem. quin & ad pulcritudinem corporum hoc conferre. gracilem enim & laxum corporis habitum formandis artibus esse obsequentẽ: cum alimento multo vsa ob molẽ resistant. Modulationibus quoque & canilenis non minus impenderunt studij,

Α Σποπύσαι κὶ τὸν μάγειρον εἰπεῖν, Ὁ βασιλεὺς, τὸν δὲ τὸν ζῶμον γυμνασάμενον Λακωνικῶς, τῷ Εὐρώτῃ λελουμένον ἐποψάσθαι. Γιόντες οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς συσιτίοις μετείως, ἀπίας δὶ χαλαμπάδος. ἔγδ' ἔξεσι παρὰ φῶς βαδίξῃ ἔτε ταύτῃ ἔτε ἄλλῃ ὁδῷ, ὅπως ἐπὶ ζῶνται σκότειος καὶ νυκτός διαπαρῶς καὶ ἀδελῶς ὁδοῦν. Γεσμίματα ἔνεκα τῆς χρείας ἐμδύσανον. τῷ δ' ἄλλων παιδῶν μὲν ξηνηλασίαι ἐποιούωτο, ἔμᾳλλον ἀνθρώπων ἢ λόγων. ἢ τῷ παιδεία ἢ αὐτοῖς παρὰ τὸ ἀρχαῖα καλῶς, καὶ καρτερεῖν ποιούωτα, καὶ μαχόμενον νικᾶν ἢ σποπύσῃ. Διετέλει δὲ καὶ αὐτὸν χιτῶνος, ἐν ἱμάτιον εἰς τὸν σῆμαυτὸν λαμβάνοντες, ἀνχμηροὶ τὰ σώματα, καὶ λυτράν καὶ ἀλφιδμάτων κατὰ τὸ πλῆθος ἀπεχόμενοι. Ἐκάτερον δ' οἱ νέοι ὁμοῦ κατ' ἰλίω καὶ κτ' ἀγέλιω ἐπὶ εὐβάδων ἀσ' αὐτοῖς σιωφῶριω, τὸ πῶτα τῷ Εὐρώτῃ πεφυκῶτος καλάμου τὰ ἄκρα τῆς χειρὸς ἀπὸ σιδήρου κατακλάσαντες. ἐν τῷ τῷ χιτῶνι τὸς λεγομένης λυκαφῶνας ὑπεβάλλοντο καὶ κατεμίγυσαν τὰς εὐβάσι, θερμαντικὴν ἔχειν τῆς ἔλης δοκρούσης. Ἐρᾶν τῷ πῶ ψυχρῶ σπουδαίων παιδῶν ἐφίετο δ' ὅ πησιάζῃν, ἀγρον νεόμισο ὡς τὸ σώματος ἐρωῖτας, ἄλλ' οὐ τῆς ψυχῆς ὅ ἔγκλησις ὡς ἐπ' ἀγροῦ πησιάζῃν, ἄλλ' ἄλλ' ἀβίου ἑῶ. Ἐῶς ἑῶ καὶ τοῖς νεώτεροις ὑπὸ τῷ παρῶσι τῶν ἐρωτῶν ποῦ πορῶνται, καὶ ἐπὶ τῷ τὸν μὴ σποκρινόμενον, ἢ παρῶσι πλέκοντα, ἐπὶ πησίην. ὅ ἢ μὴ ἐπὶ πησίην παρόντος αὐτὸ ἀμύρτανοντα, ἐνοχος ἑῶ τῷ ἴσῳ ἐπιπῶτος ὡς παρ' καὶ ὁ ἀμύρτων. καὶ ὁ δεσχεράμων τῷ, εἰ ἐπιπῶτος, ἐν μεγάλῳ οἰείδει ἑῶ. Εἰ τις φωρετὴν ἀμύρτων, ἐδεῖ τὸν βαμὸν τινα τῷ ἐν τῷ πόλῳ κύκλῳ πεδίοναι, φῶρον ἀδόντα πεποιτημένον εἰς ἑαυτὸν ὅσῳ ἑῶ ἐπὶ ἐτερον ἢ ἐπὶ πησίην αὐτὸν ἑαυτῷ. Καὶ τὸς νέοις δὲ, οὐ μόνον τοῖς ἰδίῳις ἀδείσασθαι πατέρας, καὶ ὑποκῶσις τούτοις ἐῶ, ἀλλὰ πῶτας τοῖς παρῶσι τῶν ἐρωτῶν ἐστρέπεσθαι, καὶ ὁδῶν ὑποχωρεῖσθαι καὶ κατ' ἑδρας ὑπεξισαμένους, καὶ παριόντων ἡσυχάζοντας. διὸ καὶ ἤρχον ἕκαστος, οὐχ ὡς παρ' ἐν τῷ ἄλλῃς πόλεσι, τῷ αὐτῷ τέκνων καὶ δούλων καὶ κτημῶν, ἀλλ' ὡς παρ' τῷ αὐτῷ, καὶ τῷ τῷ πησίον, ὅπως ὅτι μάστιγα κρινῶνται καὶ φρονησίωσι ὡς ἰδίῳι. Γαῖς τῷ ὑπὸ ἑῶς κηλαδεῖς, εἰ τῷ πατρὶ ἐξήγειλεν, ἀγρον ἑῶ τῷ πατρὶ μὴ παρῶσι τῶν ἀκούσαντα, πάλιν ἐτερας ἐπίπεσον γὰρ ἑαυτοῖς ἐκ τῆς πατρὸς ἀγροῦς μηδὲν ἀγρον παρῶσι τῶν τοῖς τέκνοις. Κλέπτοισι δὲ οἱ νέοι καὶ τῷ σιτίῳ, πᾶν δύνωνται μαρτάνοντες ὑφῶς ἐπιπῶσθαι τοῖς κατεῦδοισιν, ἢ ἄλλῳις φυλάσσοισι. τῷ δὲ ἀλόλιζήμια πληγῆ καὶ τῷ πεινήν. γλιζρον γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ δειπνῶν, ὅπως δὲ αὐτῷ ἀμυρώμενοι πῶ ἐνδείαν ἀναγκάζονται πολυμᾶν καὶ πανουργεῖν. Τὸ δὲ ἔργον τῆς σποδείας, ἀφ' ἐπὶ ταῦτα γλιζρον ἑῶ, ἵν' ἐπὶ ζῶνται μηδὲ ποτε γίνεσθαι πλήρεις, διώσασθαι δὲ πεινήν. οὕτω γὰρ ὄντο καὶ ἐν πολέμῳ χρησιμότεροι ἔσασθαι, εἰ διώσωντο καὶ ἀσπῆσαντες ἐπιπονήσασθαι καὶ ἐγκρατετέροις δὲ καὶ ὑπετετέροις, εἰ πλείω χρόνον ἀφῶριεν ἀπὸ μικρῶς δαπνήσης. πῶ δὲ ἀσπῆσαν σποφέρειν, ὅ βράμα τὸ τυχόν παρῶσι τῶν ὄντο ὑγιγνότερα τὰ σώματα ἀπὸ τῆς ἐλλειπούσης ποιεῖν ἔσφῆς, καὶ αὐξῆν εἰς βάθος καὶ πλάτος, μὴ πιεζόμενον ἐπαίρειν εἰς ὑψος τὰ σώματα. καὶ καλῶς δὲ ποιεῖν. τῷ γὰρ ἰχναῖς καὶ ἀφῶριεν ἐξῆς ὑποκῶσις παρὰ τῷ ἀφῶριεν, τῷ δὲ πολυεφέροις, ἀφῶ βάρους ἀπῶριεν. Ἐσπουδαζόν δὲ καὶ παρὰ τὰ μέλη καὶ τῷ ὄδαῖς ἐπὶ ἤπτον.

λευκός in
sch. Jac. II. 10.
p. 547. cl in
Lycurgi p.

Aelian. v. II. VI. G.

κεῖθεν δὲ εἶχε ταῦτα ἐγερτικὸν θυμὸν καὶ φρονήματος,
καὶ τῶν βασιλικῶν ὀρμῶν ἐπιποσειώδους καὶ παρρησιαστικῆς. καὶ ἡ
λέξις αὐτῷ ἀφελὴς καὶ ἀνδρῶτος. ὁ δὲ ἐτερον εἶχεν ἢ
ἐπαίνοισι τῶν ἡλικίως ζήσαντων, καὶ ὑπὲρ τῆς Σπαρτης
ἀποθανόντων καὶ διδάσκαλοι ζομένων καὶ φόροις τῶν τρε-
σάντων, ὡς ἀλγύνον καὶ κεκρυδαίμονα βιοῦντων βίον ἐπαλ-
γελία τε καὶ μεγαλαυχία πρὸς ἀρετῶν ἀρέπουσα ταῖς
ἡλικίαις. **Τριῶν οὖν χορῶν ὄντων κατὰ τὰς τρεῖς ἡλικίας,**
καὶ σιτωσαμῶν ἐν ταῖς ἐορταῖς, ὁ μὲν τῶν νεόντων, **δε-**
ρχιδρος ἦδεν, Ἄμες ποτ' ἤμες ἀλχιμοὶ νεαῖαι· εἶτα ὁ τῶν
ἀκμαζόντων ἀνδρῶν, ἀμειβόμενος, Ἄμες δὲ γ' ἐσομεθα
δέλης, ἀγασθεὸς ὅς τ' ἐπίτοιοι τῶν παίδων, Ἄμες δὲ γ' ἐσο-
μεθα πολλῶν κέρρονες. Καὶ οἱ ἐμβατήριοι δὲ ῥυθμοὶ πα-
ερρησιαστικῆς πρὸς ἀνδρείαν καὶ παρρησιαστικῆς καὶ ὑπὲρ-
φρονήσι θανάτου, οἷς ἐχρῶντο ἐν τε χοροῖς καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐπαρῶντες τοῖς πολεμίοις. ὁ γὰρ Λυκῦργος παρέδωκε τῇ
καὶ πόλεμον ἀσκήσει τῶν φιλομουσίων, ὅπως ὁ ἀγαθὸς πολε-
μικὸν τὰ ἐμμελῆ κερσάσει, συμφωνίας καὶ ἀρμονίας ἔ-
χη. διὸ καὶ ἐν ταῖς μάχαις πρὸς ἐχθρούς ταῖς μουσικαῖς ὁ βα-
σιλεὺς, ἵνα λόγου ἀξίας παρέχουσι τὰς παρρησιαστικὰς μαχό-
μενοι καὶ μνήμης ἀκλεοῖς. **Εἰ δὲ τις τῶν βασιλικῶν τῆς**
δερχαίας μουσικῆς ὄρεται ἐπέτρεπον· ἀλλὰ καὶ τὸν Τέρπλη-
δρον δερχαϊκώτερον ὄρεα καὶ ἀείρον τῶν καθ' ἑαυτὸν κιθα-
ραδῶν, καὶ τῶν ἡρωϊκῶν παρρησιαστικῶν ἐπαίνετι, ὅμοιος οἱ ἐφο-
ροὶ ἐζημίωσαν, καὶ τῶν κιθάρων αὐτῶν πρὸς πατρίδα ἔλασαν
φέροντες ὅτι μίαν μόνον χορδὴν ἐπέτινε πρὸς ἀρετῆς, τὴν
ποικίλην τῆς φωνῆς χάριν, μόνον γὰρ τὰ ἀπλήτερον τῶν μελῶν
ἐδοκίμαζον. Τιμότες δὲ ἀγωνίζομεθα τὰ Καρῖα, εἰς τὴν ἐφο-
ρων μάχαιραν λαβὼν ἠρώτησεν αὐτὸν ἐκ ποτέρων τῶν μερῶν
ἀποτέμοι τὰς πλείους τῶν ἐπὶ τῶν χορδῶν. Τῶν δὲ τῶν
αἰσθῆται τῶν δεισιδαιμονίαν ἀπάσαν ὁ Λυκῦργος, ἐν τῇ πόλει
θάπτει τὰς νεκροὺς, καὶ πλησίον ἔχει τὰ μνημεῖα τῶν ἱε-
ραδῶν συγχωρήσας. Περειλε δὲ καὶ τοῖς μισασιμοῖς σιωπά-
πην δὲ ὁ δὲ ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐν φοινικίδι καὶ φύλλοις ἐ-
λαίας θύει, ὅσῳ σώμα πρὸς ἐλπίδα κατ' ἴσον ἀπέρχεται. αἰσθ-
λε δὲ καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τὰς ὅτι τῶν μνημείων, πλείον
τῶν ἐν πολέμῳ πετόντων, καὶ τὰ πένθη καὶ τοῖς ὀδυρμοῖς.
Ἀποδημεῖν δὲ ὄρεται ἐξελθὼν αὐτοῖς, ἵνα μὴ ξενικῶν ἐθῶν καὶ βίον
ἀπαρδύτων μεταχῶσι. Καὶ ξενιθασίας δὲ εἰσηγήσατο,
ὅπως οἱ παρρησιαστικῶν μὴ διασκαλοῖ κακῶν ἵνους τοῖς
πολίταις ὑποσφῶσι. Τῶν πολιτῶν ὅσῳ αἰμὴ ὑπομεί-
νη τῶν τῶν παίδων ἀγωνίῳ, οὐ μετεῖχε τῶν τῆς πόλεως
δικαίων. Ἐμοὶ δὲ ἔφασαν ὅτι καὶ τῶν ξένων ὅσῳ αἰμὴ ὑπο-
μείνη ταῦτά τῶν ἀσκήσιν τῆς πολιτείας, κατὰ τὸ βούλη-
μα τῶν Λυκῦργου μετεῖχε τῆς δερχαίας ἀγαθῶν μαχόμενης
μοίρας· πωλεῖν δὲ ὄρεται ἐξελθὼν. Τοῖς τῶν πλησίον οἰκέ-
ταις ὡς ἰδοῖς χεῖρα εἶδος αὐτῶν, εἶπου δέοιτο, καὶ κισὶ καὶ
ἵπποις, εἰ μὴ οἱ δεσπότης χεῖρα εἶδεν. καὶ ἐν ἀρετῇ δὲ εἶπεν
ἵνους ἐλλειπῆς ἡρόδοτος δεπτήν, ἀνοίξας καὶ βασιλεύσας τὰ
ἐπιτηδεῖα τὰ ἔχοντες, τὰ ταμεία σημηνάμενος κατέλειπεν.
Ἐν τοῖς πόλεμοις φοινικίσιν ἐχρῶντο. ἀμα ἰδὼν γὰρ ἡ χεῖρα
ἐδοκίμα αὐτοῖς ἀνδρικήν εἶδος, ἀμα δὲ τὸ αἵμα τῶν δὲ τῶν χρωμάτων πλείονα τοῖς ἀπείροις φόβον παρέχειν καὶ τὸ μὴ ἀπεί-
φορον δὲ τοῖς πολεμίοις εἶδος ἐάν τις αὐτῶν πληγῆ, ἀλλὰ ἀφαιρῶνται ἀπὸ τῶν μόχθων, χεῖρα εἶδος.
Ὅταν στρατηγήματι τοῖς πολεμίοις νικήσῃ, βουῖν τὰ ἀρβύλοισιν ὅταν δὲ ἐκ τῶν φανερόν, ἀλεκτρού-
να· ἐτίθοντες τοῖς ἡρώδοτος οὐ μόνον πολεμικῶς ἀλλὰ καὶ στρατηγικῶς εἶδος. Ταῖς δὲ χεῖρας πρὸς πρῶτα

A quæ stimulum haberent ad excitandum augen-
dumque animum, impetumq; & quasi instinctum
quendam ad agendū ingenerarent. dictio simplex
erat, minimeque fucata. materia, laudes eorum qui
præclare vixissent, ac pro Sparta occubissent, &
beati prædicarētur. item vituperationes eorum qui
timide se gessissent, quippe vitam miseram infeli-
cemque degentium: tum exhortatio ad virtutem, &
gloriatio ætatibus consentanea. Tres enim chori e-
rant in festiuitatibus pro triplicis ratione ætatis,
quorum princeps senum sic canebat:

Olim iuuentutem nos strenuam egimus:
cui respondebat virorum ætate vigentium chorus:
Fortes sumus nos: fac, si vis, periculum.
tertius puerorum cantabat:

Nos erimus his præstantiores plurimo.
Embaterii quoque moduli ad fortitudinem, auda-
ciam, mortisq; contemptum animabant, quibus ute-
bantur cum choris & ad tibiam ducētes in hostem.
Lycurgus enim bellicæ exercitationi musicæ adiun-
xerat studium, vt nimium belli studium modulatione
temperatum concinnitatem nancisceretur. Itaque
ante pugnam Musis immolabat rex, vt pugnantium
forent memorabiles actiones, bonaq; dignæ fama.
Neq; patiebantur quenquam prisca musicæ modū
egredi. sed & Terpandrum admodum vetustum ci-
tharædum ac sua ætate fidicinum principē, heroi-
corumq; facinorū laudatorem multauerunt epho-
ri, citharamq; ei ademtā in publico affixerunt, quod
vna chorda amplius intendisset vocis variandæ gra-
tia. sola enim simplicia probabant carmina. Et cum
Timotheus Carnæa certaret, vnus ephorum arre-
pto cultro quesuit ab vtra parte vellet abscindi ner-
uos qui septem essent plures. Vniuersam de sepul-
cris superstitionem Lycurgus abstulit, concessio vt
in vrbe mortui sepelirentur, & monimenta essent
templis vicina. Sustulit & pollutiones, & nihil per-
misit cum cadauere humari, verū illud in punicea
veste ac foliis oleæ componi eodem ab omnibus
modo iussit. Inscriptiones quoq; monumentorum,
nisi si quis in bello cecidisset, & luctus eiulationes-
que aboleuit. Peregrinando Spartanis interdixit, ne
mores peregrinos, vitæque male institutam ratio-
nem addiscerent. Quin & arcuit Sparta peregrinos,
ne in urbem illi se insinuantes malum aliquid ciues
docerent. Si quis ciuium non pateretur puerorum
institutionem, is iure ciuitatis excludebatur. Sunt
qui dicant peregrinos quoque huic se institutioni
accommodantes, admissos a Lycurgo fuisse in par-
tem ciuitatis ab initio destinatam: vendere autem
non licuisse. Vicinorum seruis itemq; canibus & e-
quis, nisi domini vsu eorum indigerent, vti licebat
tanquam propriis. sed & rure si quis aliqua re opus
haberet, aperto vicini penu inde necessaria aufere-
bat, penusq; obsignatum relinquebat. Punicea veste
in bellis utebatur. nam & color virilis videbatur, &
ob similitudinem sanguinis formidinem imperitis
oblaturus, vtilisq; ad fallendum hostem ob eandem
rem, si quis vulnus accepisset. Cum callido consilio
hostem vicissent, bouem Marti mactabāt: si aperte,
gallum: duces adsuaficientes, vt non pugnaces mo-
do, sed callidi etiam fierent. Votis hoc annectebant,

F

posse
bona
arma
mina
ri pra
Pof
innue
rem a
ab ebt
mo
ostia
calam
non au
centib
cum is
quod i
lent, p
Num
S
Illa q
Pue
PHIDA
iuria af
quod p
gymna
nosset,
homin
quais
eieceru
rebus a
integru
tem vsq
que tol
eo pol
victore
illud fia
num h
Lycurg
gere for
pus erat
one,
nem diu
bant, ac
cum dir
um local
tes eo lib
amplius
tani vel
Poster
decertau
stiterunt
in hac re
do enim
fuerunt
poregib
Nil sp
Nihilom
argentiq
id factu
quandiu
ratum se
cum leg
vbibus
tiarumq
χρῆσι

posse ferre iniurias. Votum autem erat pulcra post bona consequi; nihil præterea. Venerem colebant armatam, omnesque alios deos tam mares quam feminas hastatos faciebant: omnes eos virtute militari præditos innuentes. Prouerbio iactabant,

Postquam manum operi admoris, Fortunam inuoca:

innuentes dei opem implorandam non esse, nisi rem aggressus ipse sis: aliquidque egeris. Ut pueros ab ebrietate auerterent, seruos iis vini plenos demonstrabant. Moris erat apud ipsos, non pulsare ostia, sed foris clamare. Strigilibus non ferreis, sed e calamo factis utebantur. Comædias & tragedias non audiebant, ne vel serio vel ioco contra leges dicentibus aures præberent. Archilochum poetam, cum is venisset Spartam, eadem hora expulerunt, quod in carmine quodam eum scripsisse intellexissent, præstare arma abiicere, quam mori.

Nunc aliquis nostra se ex hostibus aspide iactet,

Sub vepre quam reliqui inuitus integram.

Illam quidem valeat, nunc ipse à clade superstes

Emam suo non deteriore tempore.

Pueris & puellis communia erant sacra. SCIRAPHIDAM ephori mulctarunt, quod multi ipsum iniuria afficerent. Saccos solitum baiulare necarunt, quod prætextam sacco inferuisset. Adolescentem à gymnasio verbis corripuerunt acribus, quod viam nosset, quæ ducit ad portam, vbi in triuio colloqui homines solebant. Cephisophontem professum de quauis re per integrum diem se dicere posse, vrbe eiecerunt, dicentes: Boni oratoris esse orationem rebus æqualem habere. Lacedæmone pueri per integrum diem flagellis cæsi, sæpenumero ad mortem vsque apud Dianæ Orthiæ aram, læti alacresque tolerant, atque inter se de victoria certant, in eo posita, quis diutius magisque perferat verbera: victoremque summa consequitur gloria. Certamen illud flagellatio dicitur, & quotannis habetur. Vnum hoc eximium & apprime felix parasse videtur Lycurgus ciuibus, Ocijabunde. nam artem attingere sordidam omnino ipsis non licebat: neque opus erat laboriosa aut negociosa pecuniæ acquisitione, cum plane omnem honorem & admirationem diuitiis iam ademisset. Heilotes agros colebant, ac antiquitus constitutos redditus pendebant: cum diris agendum statuissent si quis pluris prædium locasset. causa erat, vt & heilotes lucrum facientes eo libentius operam nauarent, & domini solito amplius non requirerent. Cavit etiam lege, ne Spartani vel nautæ fierent, vel nauali prælio pugnarent. Posterioribus tamen temporibus, naualibus pugnis decertauerunt: marisque imperio potiti, tursum destiterunt, videntes mores ciuium corrumpi. Sed & in hac re, & in aliis, inconstantes fuerunt. Aliquando enim qui pecunias Spartanis collegerant, morti fuerunt adiudicati. quod Alcameni & Theopompo regibus oraculum erat datum,

Nil Spartam perdet, nisi cara pecunia facta.

Nihilominus Lyfander captis Athenis, multum auri argentiq; intulit Lacedæmoni, probatumque eius id factum & honor ei habitus fuit. Enimvero Sparta, quandiu institutis Lycurgi stetit, iureiurandumque ratum seruauit: per annos 10. princeps Græciæ fuit, cum legum bonitate, tum gloria reliquis superior vrbibus. Paulatim vero desciscens, ciuibus, diuitiarumque studio & iniqua auaricia irrepentibus:

χερόν ἐτῶ πενταχρόσιον κατ' ὀλίγον δὲ πρὸ βασιλομένων, καὶ φιλοπλετίας καὶ πλεονεξίας παρεισδυομένης,

A τὸ ἀδικεῖσθαι δυνάσασθαι. Διχὴ δὲ αὐτῶν, διδόναι τὰ καλὰ ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ πλεόν ὁδεῖν. Ἀφροδίτῃ σέβουσι τὴν ὀνόπιον καὶ πόδας ἢ τοῖς θεοῖς θήλης καὶ ἀρρένας λόγους ἔχοντας ποιούμεται, ὡς ἀπάντων τῶν πολεμικῶν ἀρετῶν ἔχόντων. Ἐπιλέγουσι ἢ οἱ παρρησιαζόμενοι, τὰν χεῖρα πομπέροντα τὰν τύχην καλεῖν: ὡς δέον ὅτι καλεῖσθαι τοῖς θεοῖς μὲν τὸ ἐγχεῖν καὶ περὶ τῆν, ἄλλως δὲ μή.

B Τοῖς πασι ἐπεδείκνυον τοῖς εἰλωτοῖς μεθύσασθαι, εἰς ἀποτροπὴν πολυονίας. Ἔθος ἰὺ αὐτοῖς μηδὲ κέπην τὰς αὐλείους θύρας, ἀλλ' ἐξώθεν βοᾶν. Στλεχίσι οὐ πειρητῆς ἀλλὰ καλαμίνας ἐχρῶντο. Καμφθίας καὶ τεραγαθίας ὁδοὶ κροῶντο, ὅπως μητε ἐν ἀσπυδῆ μητε ἐν παιδιᾷ ἀκείωσι τῶν ἀπληρόντων τοῖς νόμοις. Ἀρχιλοχόν τὸν ποιητὴν ἐν Λακεδαιμόνι γυρόμενον, αὐτῆς ὥρας ἐδίωξαν, διότι ἐπέγνωσαν αὐτὸν πεποικηῖτα ὡς κρητῆρόν ὅστιν ἀπολαβὴν τὰ ὀπλα, ἢ ἀπολαβὴν.

Ἀπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται ἰὺ πρὸ θάμνω
Ἐν τὸς ἀμάμητον κάλλιπον ὁδοὶ ἐτέλων.

-ἀσπίς ἐκείνη

C Ἐρρέτω ἔξ αὐτῆς κτήσομαι οὐ κακίω.
Κόρας καὶ κρείας κοινὰ τὰ ἱερά. Σκισφίδαν ἐξήμειωσαν οἱ ἔφοροι ὅτι ὑπὸ πολλῶν ἠδίκητο. Σακκροφῶρον ἀνέβη, διότι παρυφίω εἰς τὸν σάκκον ἐπέβαλε. Τὸν ἐκ τῶν γυμνασίου νεανίσκων ἐπέτιμον ὅτι τὴν εἰς Πυλαίαν ὁδὸν ἠπάσατο. Κηφισοφάντα, εἰπόντα πρὸς τὸν τυχόντος δυνάσασθαι ὅλιον τὴν ἡμέραν λέγειν, ἐξέβαλον, φάμενοι τὸν ἀγαθὸν μυθῆταν δεῖν τοῖς περὶ τὰς ἀσπίδας ἴσον τὸν λόγον ἔχειν. Οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ξανόμενοι μάστιγι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ὅτι τὸ βωμόν τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος, μέχρι θανάτου πολλὰς ἀσκαρτεροῦσιν, ἰλαροὶ καὶ γαυροὶ, ἀμυλώμενοι

D πρὸ νίκης πρὸς ἀλλήλους, ὅστις αὐτῶν ὅτι πλεόν τε καὶ μάλλον κερτερήσει τυπόμενος καὶ ὁ πρὸς γυρόμενος, ἐν τοῖς μάστιγα ὅτι δόξος ὅστι. καλεῖται ἢ ἡμίλλα ἀσκαρτεροῦσιν. γίνεται δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἐν δὲ π τῶν καλῶν καὶ μακαρίων ἐδόκει παρεσκευάζεσθαι τοῖς πολίταις ὁ Λυκούργος, ἀφρονία γρηῃς. τέχνης μὲν γὰρ ἀψαοθαι βαναύσου ὅτι πρὸς ἀπὸν ὅτι ἐξέστιν. χημαλισμοῦ δὲ σωμαγωγίῃ ἔχοντος ἐργάδῃ καὶ περὶ τῆς ἀσπίδας, οὐ δὲ ὅποιον ἔδει, ἀλλ' ὅτι κρημῆν τὸν πλοῦτον ἀζηλον πεποικηῖτα καὶ ἀλμυρον. οἱ δὲ εἰλωτες αὐτοῖς εἰργάζοντο τὴν γλῶσσαν, ἀποφοροῦν τὴν ἀπὸ τῆν ἐσαμῆν.

E Ἀπῆρατον δὲ ἰὺ πλείονος ἵνα μαθῶσιν, ἵνα ἐκείνοι μὲν κερδαίνοντες, ἠδέως ὑποηρετῶσιν. οὗτοι δὲ μὴ πλεόν ὅτι ζητῶσιν. Ἀπείρητο ἢ αὐτοῖς ναύταις ἐξὶ καὶ ναυμαχεῖν ὑπερον μὲν τοῖς ἐναυμάχησαν, καὶ τῆς θαλάσσης κρητῆσαντες, πάλιν ἀπέστησαν, ἀσκαρτεροῦσιν τὰ ἡγήτη τῶν πολιτῶν θεωροῦντες. ἀλλὰ πάλιν μετεβάλλοντο κατὰ τὸν ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ γὰρ χηματίων σωμαχθέντων τοῖς Λακεδαιμονίοις, οἱ σωμαχθέντες θανάτῳ κητεδικάσθησαν. Ἀλλὰ μὲν γὰρ καὶ Θεοπόμπῃ τοῖς βασιλοῦσι χρηματῆς ἐδόθη, Ἀφισοχρηματῆς Σπάρταν ὅλη. ἀλλ' ὁμοῦς Λύσανδρος ἐλὼν Ἀθῆναι, πολλὴν χρυσὴν καὶ ἀργυρον εἰσήγαγε, καὶ παρὲς ἐξῆσαντο καὶ ἐτίμησαν τὸν ἄνδρα. τοῖς μὲν οὖν Λυκούργου χρωματῆς νόμοις ἢ πόλις, καὶ τοῖς ὄρχοις ἐμμεῖνασα, ἐπεφύλαξε τῆς Ἑλλάδος, δυνάμει καὶ δόξῃ,

F

καὶ τὰ τῆς διωάμεως ἠλαττοῦτο καὶ οἱ σύμμαχοι Ἀφ' αὐ-
 τα διεκδικεῖς εἶχον παρὰ αὐτοῖς. ἀλλ' ὁμοῦ οὕτως ἔχοντες μὲν
 τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα ἐν Χαίρωνείᾳ νίκην, πρὸ τῶν αὐ-
 τῶν τῶν Ἑλλήων ἠγεμόνα κατὰ τε γῆν καὶ θάλασσαν ἀνα-
 γρῶσαντων, καὶ μεταξὺ τῶν Ἀλέξανδρον τὸν υἱὸν μὲν τῶν Θε-
 βαίων καὶ αὐτοῦ, μόνοι Λακεδαιμόνιοι (καὶ τῶν ἀ-
 τεύχων πόλιν ἔχοντες, καὶ ὀλίγοι πρὸς οὐκ ὄντες, ἀφ' ὧν
 οὐκ ἔχοντες πολέμοις, καὶ πολὺ ἀσθενέστεροι, καὶ δι-
 χείρωτοι ἡρόδοτος) πρὸς βραχέα ἵνα ζώσονται ἀφ' αὐτοῦ
 τῆς Λυκουργίου νομοθεσίας, οὔτε σιωπερὰ τεύσαν οὔτε
 τούτοις οὔτε τοῖς μεταξὺ Μακεδονικῆς βασιλευσίν, οὔτε εἰς
 σιωπῆριον κρινόν εἰσῆλθον, ὅσοι φέρον ἕνεκα ἕως οὗ πρὸς
 τὰ παλαιὰ ὑφ' ἰδόντες τὴν Λυκουργίου νομοθεσίαν, ὑπὸ τῶν ἰδίων
 πολιτῶν ἐτυχεῖν ὄψασαν, μηδὲν ἐπισάροντες τὴν πατρίαν ἀγω-
 γῆς καὶ τῶν ἀπλήσοι τοῖς ἄλλοις ἡρόδοτος, τὴν παρὰ τὴν ὄψιν
 κλάει καὶ παρρησίαν ἀπέτελε καὶ εἰς δουλείαν μετέστησαν, καὶ
 νῦν ὑπὸ Ρωμαίοις, καὶ τῶν ἄλλοι Ἑλλήων, ἐχθροῖσι.

ΛΑΚΑΙΝΩΝ ΑΓΟ-
 φήματα.

ΑΡΓΙΛΕΩΝΙΔΟΣ. Ἀργιλεωνίς ἡ Βρασιίδου μή-
 τηρ, τελευτήσαντος αὐτῆ τῆς ἡμέρας, ὡς τῶν ἀρχαίων ἱστορῶν
 Ἀμφιπολιτῶν εἰς Σπάρτην, ἦχον παρὰ αὐτῶν, ἠρώτησεν εἰ
 καλῶς καὶ ἀξίως τὴν Σπάρτης ὄψιν ἐτέλεσε. μεγαλιών-
 των δὲ ἐκείνων, καὶ λεγόντων ἀεισὸν ἐν τοῖς τοιούτοις ἔργοις
 ἀπώτων Λακεδαιμονίων ἐστίν, εἶπεν, ὦ ξένοι, καλὸς μὲν
 ἦν καὶ ἀγαθὸς ὁ παῖς μου, πολλοὺς δ' ἀνδράσιν Λακεδαιμόνων
 ἐξέστησε καὶ ἠρώτησεν.

ΓΟΡΓΟΣ. Γοργῶ βασιλείως Κλεομένης θυγά-
 τηρ, Ἀεισαγόρου τῆς Μιλησίας τῶν ἀρχαίων αὐτῶν ὅτι
 τὸν παρὰ βασιλέα πόλεμον ὑπὸ Ἰώνων, ὑπὸ Ἰωνουμένου
 χρημῆτι πληθὺς, καὶ ὅσα ἀντέλεγε, πλείονα παρὰ τὸν ἑαυτοῦ
 Καταφθάρσε (εἶπεν) ὦ πάτερ τὸ ξενύλλιον, ἐὰν μὴ τὰ χιόν
 αὐτῶν τῆς οἰκίας ἐκβάλλῃς. Γοργὸς τῆς αὐτῆς δέποτε αὐτῆ τῆς
 παρὰ δουρῶν ἡμῶν οἶνον εἰς μισθὸν λόγον, καὶ παρὰ τὸν ἑαυτοῦ,
 εἰδὼς γὰρ με τὸν οἶνον χρῆσθαι ποιεῖν. Οὐκ οὐκ ὦ πάτερ (εἶ-
 πεν) ὅ, τε οἶνος πλείων ἐκποθήσεται, καὶ οἱ πίνοντες ἀστυχίω-
 τεροι καὶ χείρονοι ἔσονται. Τὸν δ' Ἀεισαγόρου ὑπὸ ἡμῶν τῶν
 οἰκετῶν ὑποδούμῳν παρὰ τὴν Πάτρι (εἶπεν) ὁ ξένος χεί-
 ρος ὅσοι ἐστίν. Ξένου δὲ ἡμῶν μαλακῶς πολλῶν παρὰ τὸν ἑαυτοῦ
 παρὰ τὴν αὐτῶν, Οὐκ ἀπὸ ἐπιπέδου (εἶπεν) οὔτε τῶν
 γυναικῶν δυνάμῳσι.

ΓΥΡΤΙΑΔΟΣ. Γυρτιάς, Ἀκροτάτου ποτὲ τῆς θυ-
 γατείδου αὐτῆς ἐκείνος τῶν παιδῶν μάχης πολλὰς πλη-
 γὰς λαβόντος, καὶ ἀπειρηθέντος οἰκείου ὡς τε δεινός, κλαίον-
 των τῶν οἰκείων τε καὶ γυναικῶν, Οὐ σιωπήσεται, εἶπεν, εἰδὼς
 γὰρ οἴου αἵματος ἦν, καὶ ὅσοι εἶπεν δεινὸν τοῖς ἀγαθοῖς βόαν, ἀλλ'
 ἰατρὸν εἶναι. Ὅτε ἀγγελοῦ ἦλθεν ἐκ Κρήτης τὸν Ἀκροτάτου
 θάνατον ἀπαγγέλλων, Οὐκ ἐμελλεν (εἶπεν) παρὰ τὸν ἑαυτοῦ
 μῖστος ἦκων, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖσθαι, ἢ κατεχθῆναι ἐκείνου ἢ ἄλλον
 ὃ ἀκούσθαι ὅτι ἀπέθανε καὶ αὐτῆς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως καὶ τῶν
 παρὰ τὸν ἑαυτοῦ, ἢ εἰ εἶχεν τὸν ἀπὸ τῶν χρόνων κακὸς ὢν.

ΔΑΜΑΤΡΙΑΣ. Δαματρία τὴν δειλὴν καὶ ἀνάξιον αὐτῆς ἀκούσασα, τῶν ἀρχαίων ἀνέλε. τὸ δὲ ἐπιγράμ-
 μα ἐπ' αὐτῆς τὸδε, Τὸν τῶν ἀρχαίων νόμος Δαματρίων ἐκτανε μάτηρ, Ἀ Λακεδαιμονία τὸν Λακεδαιμόνιον.

A cum vires deminutæ sunt, tum animi sociorum ma-
 iorem in modum abalienati. Et tamen isto rerum
 suarum statu, cum Philippum Macedonem victo-
 ria ad Cheroneam potitū, omnes Græci terra mari-
 que ducem renunciaissent, itemq; Alexandrum eius
 F. post subactos Thebanos: Lacedæmonij quanquā
 & muris carentem urbem incolerent, & continen-
 tibus bellis ad paruum essent redacti numerū, mul-
 toque imbecilliores & oppressu faciliores redditi,
 paucas admodum à Lycurgo latarū legum seruan-
 tes reliquias, neque his, neque aliis deinceps Macedo-
 num regibus socios se expeditionum præbuerūt,
 B aut in commune concilium se adiunxerunt, aut tri-
 butum contulerūt, donec prorsum posthabitis Ly-
 curgi legibus, tyrannidi suorum civium subiecti, ni-
 hilq; prisorum institutorum seruantes, pristina glo-
 ria & libertate amissis, reliquorum similes sunt fa-
 cti, inque seruitutem redacti. Et nunc Romanis, sic-
 ut & cæteri Græci, obediunt.

LACÆNARVM APO-
 phthegmata.

C ARGILEONIS Brasidæ mater, cum occubisset
 filius ipsius, & ab Amphipoli Spartam nonnulli pro-
 fecti ipsam conuenissent, quæsiuit ex eis, an hone-
 ste & Spartæ conuenienter Brasidas mortem oppeti-
 iisset. magnifice cum prædicantibus, affirmantibus-
 que præstantissimum cum Lacedæmoniorum in id
 genus rebus gerendis fuisse, respondit: Fuit, hospite-
 tes, vir præclarus meus filius, sed multos Lacedæ-
 mon habet viros eo fortiores.

GORGOS regis Cleomenis filia, cum patrem Ari-
 stagoras Milesius magnæ pecuniæ pollicitatione ad
 bellum pro Ionibus contra regem Persarum susci-
 piendum hortaretur, ac quanto magis repugnabat
 verbis, tanto plura adderet: Corrumper te, dixit, mi
 pater homuncio hic peregrinus, nisi cum quamprimum
 domo exturbas. Mandanti patri aliquando
 ut frumentum cuidam mercedis loco daret, dicen-
 tique eum sibi tradidisse rationem, qua vinum mite
 redderetur: proinde, inquit, mi pater, & vini plus ex-
 haurietur, & bibentes magis luxuriabunt, eruntque
 deteriores. Calceos videns Aristagoræ à seruo sub-
 necti: Pater, inquit, hospes hic manus non habet.
 Peregrinum quendam molliter ac lente acceden-
 tem depulit, inquit: Non tu hinc te aufers, qui ne
 E ea quidem potes, quæ mulieres præstant.

GYRTIAS, cum quodam tempore Acrotatus
 nepos ipsius in puerorum conflictu multis acceptis
 plagis pro mortuo domum referretur, domesticis &
 familiaribus plorantibus, Non, inquit, tacebitis?
 ostendit quo sanguine ortus sit. neq; vociferari de-
 bent boni, sed medicinam applicare. Cum è Creta
 nuncius esset de morte Acrotati allatus, dixit illa: An
 non debuit cum ad hostes venisset, aut illos inter-
 ficere, aut ipse mori? mihi quidem iucundius auditu
 est, seipso eum, patria, maioribusq; dignam mortem
 oppetiisse, quam ut longum tempus viueret vitiose.

DAMATRIA filium ad se reuersum, timide &
 ipsa indigne se gessisse eum audito, interfecit. In
 hanc epigramma fertur tale:

Peccantem in leges Damatrimon, ipsa peremit
 Spartanum, mater de Lacedæmonis.

Επέγραμ-
 μα ἐπ' αὐτῆς τὸδε, Τὸν τῶν ἀρχαίων νόμος Δαματρίων ἐκτανε μάτηρ, Ἀ Λακεδαιμονία τὸν Λακεδαιμόνιον.